

کتابخانه کارکین (Cochrane Library The)

مجموعه‌ای از پایگاه‌های اطلاعاتی در زمینه پزشکی و سایر تخصص‌های مراقبت سلامت است که توسط سازمان همکاری کارکین (Cochrane Collaboration The) و دیگر سازمان‌ها ایجاد شده است. هسته اصلی آن مرورهای کارکین (Cochrane Reviews) و پایگاه اطلاعاتی مطالعات مروری و متاآنالیزها است.

این کتابخانه شامل شش پایگاه اطلاعاتی حاوی انواع مختلف شواهد باکیفیت و مستقل برای کمک به تصمیم‌گیری در خصوص مراقبت‌های سلامت و یک پایگاه در مورد گروه‌های سازمان همکاری کارکین به شرح زیر می‌باشد:

۱- پایگاه اطلاعاتی مرورهای سیستماتیک کارکین (Cochrane Database of Systematic Review, CDSR): این پایگاه اطلاعاتی یک منبع برجسته از مرورهای سیستماتیک در مراقبت‌های سلامت است. CDSR برون‌داد اولیه سازمان همکاری کارکین و شامل همه مرورهای سیستماتیک (و پروتکل‌های) تهیه شده توسط گروه‌های مروری کارکین است. مرور کارکین یک مرور سیستماتیک است که مورد هم‌ترازی داوری (peer-review) قرار گرفته است. تهیه و نظارت بر این مرورها توسط تیم ویراستاری گروه‌های مروری کارکین (Group Cochrane Review) و بر اساس کتاب کارکین برای مرورهای سیستماتیک مداخلات (Handbook for Systematic Reviews Cochrane of Interventions) و کتاب کارکین برای مرورهای صحت آزمون‌های تشخیصی (Cochrane Handbook for Accuracy Reviews Diagnostic Test) انجام می‌گیرد.

پروتکل‌ها و مرورهای کارکین (مرورهای جدید و مرورهای به روز شده) به محض آماده شدن در CDSR منتشر می‌شوند. در حال حاضر ۸,۳۳۲ رکورد (۵,۹۶۵ مرور سیستماتیک و ۲,۳۵۷ پروتکل) در این پایگاه منتشر شده است. بررسی میزان استفاده از این پایگاه بیانگر آن است که هر مرور منتشر شده در CDSR صرف‌نظر از تاریخ انتشار آن به طور متوسط ۵۶۷/۸۹ بار در سال ۲۰۱۱ مورد دسترس قرار گرفتند (به عبارت دیگر ۵,۱۳۴ مقاله ۲,۹۱۵,۵۵۸ بار). ضریب تأثیر (Impact Factor) این پایگاه در سال ۲۰۱۲ میلادی ۵/۷۸۵ ارزیابی شده است.

۲- پایگاه اطلاعاتی مرور اثرات (Reviews of Effects, DARE Database of Abstracts of): این پایگاه یک پایگاه اطلاعاتی منحصر به فرد، شامل چکیده مرورهای سیستماتیکی است که از لحاظ کیفیت ارزیابی شده‌اند. هر چکیده شامل خلاصه‌ای از مرور سیستماتیک به همراه تفسیری انتقادی در مورد کیفیت کلی آن است. DARE به عنوان یک منبع کلیدی برای تصمیم‌گیران پرمشغله در یافتن پاسخ سؤالات بالینی یا سیاستگذاری در خصوص اثرات مداخلات خاص کاربرد دارد. این پایگاه اطلاعاتی حاوی بیش از ۳۰ هزار چکیده مرور سیستماتیک با موضوعات بسیار مختلف مرتبط با مداخلات سلامت مثل آزمون‌های تشخیصی، بهداشت عمومی، ارتقای سلامت، داروشناسی، جراحی،

روان‌شناسی و سازماندهی و ارایه مراقبت‌های سلامت است. در واقع DARE با ارزیابی کیفی و خلاصه کردن مرورهایی که توسط کارکنان آماده نشده مکمل پایگاه CDSR به شمار می‌رود.

۳- پایگاه ثبت مرکزی مطالعات کارآزمایی بالینی کارکنان (Cochrane Central Register of Controlled Trials, CENTRAL): این پایگاه اطلاعاتی معروف به وسیع‌ترین مجموعه کارآزمایی‌های بالینی در جهان، مشتمل بر جزئیات مقالات منتشر شده و نمایه شده در پایگاه‌های بیبلیوگرافیک (عمدتاً از MEDLINE و EMBASE) و سایر منابع منتشر شده و نشده است. رکوردهای CENTRAL شامل عنوان مقاله، اطلاعات بیبلیوگرافیک محل نشر مقاله و در بسیاری از موارد چکیده مقاله (فاقد متن کامل مقاله) است. هر یک از گروه‌های مروری کارکنان مجموعه‌ای از کارآزمایی‌های بالینی مرتبط با حیطة فعالیت خود به نام Specialized Registers و موارد غیر مرتبط با حیطة فعالیت خود به نام نتایج جستجوی دستی (Handsearch Results) را جمع‌آوری می‌کنند. مجموعه رکوردهای مرتبط برگرفته از MEDLINE و EMBASE، همچنین مجموعه‌های Specialized Registers و «نتایج جستجوی دستی» پایگاه CENTRAL را تشکیل می‌دهند.

۴- پایگاه ثبت متدولوژی کارکنان (Methodology Register, CMR The Cochrane): این پایگاه در واقع بیبلیوگرافی انتشاراتی است که روش‌های مورد استفاده در اجرای مطالعات کارآزمایی بالینی را گزارش می‌کند. CMR شامل مقالات مجلات، کتاب‌ها و خلاصه مقالات سمینارها است که از پایگاه اطلاعاتی MEDLINE و جستجوهای دستی جمع‌آوری شده‌اند. این پایگاه مطالعات مربوط به روش‌های مورد استفاده در مرورها و به طور عام‌تر مطالعات روش‌شناسی مرورهای سیستماتیک را دربر می‌گیرد. CMR توسط مرکز کارکنان انگلستان تهیه شده و در حال حاضر در مرحله مرور برای به روزرسانی است (آخرین به روزرسانی، ۳۱ ماه می ۲۰۱۲).

۵- پایگاه اطلاعاتی ارزیابی فناوری سلامت (Technology Assessment Database, HTA Health): این پایگاه شامل جزئیات مطالعات تکمیل شده یا در حال انجام ارزیابی فناوری سلامت (مطالعات پیامدهای پزشکی، اجتماعی، اخلاقی و اقتصادی مداخلات مراقبت سلامت) از سراسر جهان است. هدف این پایگاه ارتقای کیفیت و هزینه- اثربخشی مراقبت‌های سلامت است.

۶- پایگاه اطلاعاتی ارزیابی‌های اقتصادی (Economic Evaluation Database, EED The NHS): این پایگاه با شناسایی مطالعات ارزیابی اقتصادی مراقبت‌های سلامت از سراسر جهان، ارزیابی کیفی و همچنین برجسته نمودن نقاط ضعف و قوت آنها، یاری‌رسان تصمیم‌گیران حوزه سلامت است. این پایگاه و پایگاه‌های DARE و HTA محصول مرکز مرورها و اشاعه اطلاعات (Centre for Reviews and Dissemination) دانشگاه یورک انگلستان هستند.

۷- پایگاه اطلاعاتی درباره سازمان همکاری کارین (The Cochrane Collaboration database About):
آخرین شماره این پایگاه (شماره ۴، سال ۲۰۱۴) شامل اطلاعاتی در خصوص ۸۱ گروه تشکیل دهنده سازمان همکاری کارین است. اطلاعاتی از قبیل تماس، اهداف و حوزه‌های گروه‌های مروری کارین، گروه‌های متد، فیلد و شبکه‌ها همراه با جزئیات مراکز، واحد ویراستاری و واحد عملیاتی کارین در این پایگاه اطلاعاتی گردآوری شده است.

سایر محصولات کتابخانه کارین عبارتند از پادکست (podcast): خلاصه شنیداری منتخب مرورهای کارین؛ ژورنال کلاب کارین (Cochrane Journal Club): مجموعه ماهانه و رایگانی که با اهداف آموزشی برای کارآموزان، محققان و متخصصان بالینی تهیه می‌شود و به معرفی یک مرور اخیر کارین همراه با اطلاعات زمینه‌ای آن می‌پردازد. این مجموعه حاوی یک پادکست برای توضیح نکات کلیدی، سؤالات مورد بحث و اسلایدهای قابل دانلود است؛ خلاصه‌های کارین (Cochrane Summaries): مجموعه‌ای از خلاصه ساده شده مرورهای کارین با دسترسی رایگان و قابلیت جستجو است.

کتابخانه کارین یک پایگاه اطلاعاتی مبتنی بر اشتراک است که توسط انتشارات جان وایلی و پسران (John Sons, Ltd & Wiley) منتشر می‌شود. دسترسی رایگان به کتابخانه کارین در برخی کشورها مثل انگلستان، دانمارک، فنلاند، نروژ، اسپانیا، بخش‌هایی از آمریکا و کانادا، نیوزیلند، استرالیا، آمریکای لاتین، هند، عمان، مصر و افریقای جنوبی از طریق بودجه عمومی این کشورها و برای بیش از ۱۰۰ کشور با درآمد پایین و متوسط دنیا توسط سازمان همکاری کارین و انتشارات وایلی فراهم شده است. در ایران نیز معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت دسترسی رایگان به این کتابخانه از طریق دو محیط Wiley و Ovid را برای دانشگاه‌های علوم پزشکی و ستاد مرکزی فراهم نموده است.

تهیه و تنظیم: زینب هادی زاده

تابستان ۱۴۰۲